

VRHOVNI SUD KOSOVA

Slučaj broj:

Pml. Kzz. 236/2016

Slučaj Apelacionog suda br. PAKR 158/15,
Slučaj Okružnog suda u Prizrenu br, P 272/13

Od:

11. januar 2017

U IME NARODA

Vrhovni sud Kosova, u vecu sastavljenom od Sudije Vrhovnog suda Valdete Daka (Predsedavajući), EULEX sudije Elka Filcheva-Ermenkova (Izvestilac) i Sudije Vrhovnog suda Emine Mustafa, uz podršku Pravnog referenta EULEX-a Maja Mahl u svojstvu zapisničara,

U krivičnom postupku protiv;

1. **N.U.**, LK br. xxx, rodenog xxx, sa prebivalistem u xxx,
2. **O.J.**, LK br. xxx, rodene xxx, sa prebivaligtem u xxx,
3. **S.M.**, LK br. xxx, rodene xxx, sa prebivalistem u xxx,
4. **Sh.Sh.** LK br. xxx, rodene xxx, sa prebivalistem u xxx,
5. **T.M.**, sina xxx i xxx, rodenog xxx, sa prebivalistem u xxx,
6. **E.A.**, LK br. xx, rodenog xxx, sa prebivalistem u selu xxx,
7. **F.B.**, LK br. xxx, rodenog xxx, sa prebivalistem u xxx,
8. **Rr.R.**, LK br. xxx, rodenog xxx, sa prebivalistem u xxx,
9. **H.B.** LK br. xxx, rodene xxx, sa prebivalistem u xxx,
10. **G.G.**, LK br. xxx, rodenog xxx, sa prebivalistem u xxx;

Postupajući po zahtevima za zaštitu zakonitosti podnetim od strane Glavnog Državnog Tuzioca, T.M., O.J., Sh.Sh. i branioca Visara Rexhepija u ime S.M.;

Nakoti razmatranja odgovora podnetih od strane Glavnog Državnog Tuzioca, T.M., Olge Janicijevic, E.A., Rr.R. i branilaca S.M. i Rr.R.;

Nakon vecanja i glasanja održanog 11. januara 2017 godine;

Shodno članovima 418 i 432—44, 384 (1.12) i 370 Zakonika o krivičnom postupku (u daljem tekstu ZKP);

Donosi sledeću

PRESUDU

1. Zahtev za zaštitu zakonitosti podnet od strane glavnog državnog tužioca protiv presude Okružnog suda u Prizrenu od 9. septembra 2014 godine u slučaju br. P 272/13 i presude Apelacionog suda od 5. aprila 2016 godine u slučaju br. PAKR 158/15 je usvojen kako sledi: utvrđeno je da je u presudi Apelacionog Suda of 5. Aprila 2016. Godine u predmetu br. PAKR 158/15 u oslobađajućem delu koji se odnosi na **N.U., E.A., F.B. i Rr.R.**, došlo do povrede zakona u korist okrivljenih.
2. Zahtev za zaštitu zakonitosti podneti od strane **T.M., O.J., Sh.Sh.** i branioca **V.V.** u ime **S.M.**, protiv presude Okružnog suda u Prištini od 9. septembra 2014 godine u predmetu br. P 272/13 i presude Apelacionog suda od 5. aprila 2016 godine u predmetu br. PAKR 158/15, odbacuju se kao neosnovani.

I. RELEVANTNI PROCEDURALNI ISTORIЈAT

1. 27. jula 2012 godine Specijalni Tužilac Republike Kosovo (u daljem tekstu Tužilac) podigao je Optužnicu PPS 253/09 protiv gore navedenih osumnjičenih.
2. Pretresi o potvrđivanju optužnice održani su 30. avgusta 2012 godine, 24. septembra 2012 godine, 18. oktobra 2012 godine i 2. novembra 2012 godine. **F.B. i T.M.** bili su izuzeti iz predmeta 24. septembra 2012 godine. Kad je u pitanju **T.M.**, postupci su ponovo aktivirani 18. oktobra 2012 godine.
3. 27. decembra 2012 godine optužnica je odbačena rešenjem donetim od strane sudije u prethodnom postupku. Tužilac je uložio žalbu protiv rešenja. U rešenju od 17. aprila 2013 godine Apelacioni sud je delimično usvojio žalbu i presudio da će optužnica ostati na snazi, i da podleže amandmanima. Do sada je optužnica protiv svih osumnjičenih odbijena s obzirom da se ona odnosi na pravnu kvalifikaciju zloupotrebe službenog položaja.
4. Kad je u pitanju **F.B.**, postupci su ponovo spojeni 22. avgusta 2013 godine. Optužnica protiv njega potvrđena je rešenjem od 5. decembra 2013 godine, koja je potvrđena od strane Apelacionog suda.
5. Glavni pretres započeo je 21. januara 2014 godine i zaključen je 4. septembra 2014 godine. 22. januara 2014 godine podignuta je dopunjena optužnica.

6. 9. septembra 2014 godine Okružni sud objavio je svoju presudu:
  - a. **N.U.** proglašen je krivim za krivično delo donošenja protivpravnih sudskih odluka počinjeno u saizvršilastvu prema članovima 346 i 23 Privremenog Krivičnog Zakona Kosova (u daljem tekstu PKZK).
  - b. **O.J., E.A., F.B., Rr.R., Sh.Sh. i T.M.** proglašeni su krivim za krivično delo donošenja protivpravnih sudskih odluka prema članu 346 PKZK.
  - c. **H.B.** proglašena je krivom za krivično delo Pomaganje pri donošenju protivpravnih sudskih odluka prema članovima 346 i 25 PKZK.
  - d. **G.G.** proglašen je krivim za krivično delo falsifikovanja isprava prema članu 332 PKZK.
  - e. Svi okrivljeni su osuđeni na uslovnu kaznu sačinjenu od sledećih uslova zatvora: **N.U.** - dve godine, **O.J.** - osamnaest meseci, **E.A.** - devet meseci, **F.B.** - devet meseci, **S.M.** - šest meseci, **Sh.Sh.** - osam meseci, **T.M.** - jedna godina, **Rr.R.** - devet meseci, **H.B.** - jedna godina, i **G.G.** - šest meseci.
  - f. Dopunska kazna zabrane obavljanja službene dužnosti, aktivnosti ili obaveza nametnuta je svim okrivljenima.
7. Tužilac i okrivljeni su uložili žalbu na presudu Okružnog suda. Apelacioni sud doneo je svoju presudu 5. aprila 2016 godine. Ovom presudom, presuda Okružnog suda izmenjena je na sledeći način:
  - a. **N.U., E.A., F.B., Rr.R. i G.G.** oslobođeni su optužbe.
  - b. Optužnice protiv **O.J., S.M., Sh.Sh. i T.M.** su podržane, ali sa izmenom da su okrivljeni počinili krivično delo da namerom da nanese štetu drugoj osobi.
  - c. Dopunske kazne protiv **O.J., S.M., Sh.Sh., T.M. i H.B.** izmenjene su u vezi sa navedenim odredbama i uz objašnjenje da zabrana treba da počne od dana pravosnažnosti presude.
8. Zahtevi za zaštitu zakonitosti podneti su od strane **T.M.** 29. juna 2016 godine, **O.J.** 29. juna 2016 godine, **Sh.Sh.** 25. jula 2016 godine, branioca **V.V.** u ime **S.M.** 22. avgusta 2016 godine i od strane Glavnog Državnog Tužioca 15. avgusta 2016 godine.
9. Gore navedeni zahtevi uruđeni su suprotnim stranama. **T.M., O.J., E.A., Rr.R.** braniocima **S.M. i Rr.R.** i Glavni Državni Tužilac podneli su odgovore.

II. ZAHTEVI ZA ZAŠTITU ZAKONITOSTI

Glavni Državni Tužilac

Glavni Državni Tužilac traži od Vrhovnog suda da utvrdi da presude Okružnog suda i Apelacionog suda sustinski krše odredbe krivičnog postupka shodno članovima 384 (1.12) i 370 (7) ZKP, i krivični zakon, shodno članu 385 (1.5) istog zakonika. On navodi:

Kršenie člana 370 ZKP:

Presude su donete suprotno članu 370 (7) ZKP zbog sledećeg: Okružni sud je došao do pogresnog zaključka prilikom utvrđivanja krivičnog dela koje je počinio **G.G.** On se ne slaže sa zaključkom Apelacionog suda da je dokaz nedovoljan da bi se utvrdilo da su

G.G., E.A., F.B., Rr.R. i N.U krivi. Apelacioni sud nije sproveo procenu kredibiliteta dokaza, niti je Vece iznelo razloge za izjednaavanje Cinjenica i zakona. Nejasno je kako je, sa jedne strane, Vece utvrdilo da je presuda Okruznog suda ispravna, a sa druge strane ju je izmenilo i oslobodilo neke od okrivljenih. Nije moguće prodati presudu Apelacionog suda i shvatiti razloge za izreku.

Kršenie shodno članu 385 (1.5) ZKP:

Presuda krši krivični zakon shodno članu 385 (1.5) ZKP zbog toga što nametnute kazne ne odražavaju ozbiljnost krivičnih dela i zbog toga što je nametanje uslovnih kazni neodgovarajuće u obzir ozbiljnu prirodu krivičnih dela.

T.M.

T.M. traži od Vrhovnog suda da izmeni presude Okruznog suda i Apelacionog suda i da ga oslobodi optužbe, ili da poništi presude i predmet vrati na ponovno suđenje. On navodi da su presude u suprotnosti sa članom 346 ZKP i da sustinski krše odredbe krivičnog postupka shodno članu 384 (1.3) ZKP. On navodi:

Kršenie materijalnog krivičnog prava:

Krivično pravo je prekršeno na njegovu štetu zbog toga što je on proglašen krivim iako elementi izneti u članu 346 PKZK nisu postojali. Krivično delo izdavanje nezakonitih odluka može biti izvršeno samo uz direktni umislljaj. Direktni umislljaj nije bio dokazan tokom postupka. On je donosio odluke u skladu sa važećim zakonom i nije imao nameru da stekne nezakonitu materijalnu korist za sebe ili bilo kog drugog ili da izazove štetu. Pored toga, Apelacioni sud primenio je zakon selektivno, kada je Vece, iako su činjenične okolnosti bile nepromenjene, oslobodilo optužbe samo drugostepene sudije.

Kršenie shodno članu 384 (1.3) ZKP:

Sustinskim kršenjem odredbi krivičnog postupka, Okružni sud održao je ročište delimično u odsustvu jednog od okrivljenih. To se dogodilo 3. septembra 2014 godine kada je okrivljenom **F.B.** bilo dozvoljeno da napusti ročište pre njegov kraja usled zdravstvenih problema. Prisustvo okrivljenog bilo je obavezujuće i Okružni sud je trebao da prekine postupak protiv njega, ali to nije učinio. Ova žalba bila je odbijena od strane Apelacionog suda zbog toga što to nije bilo navedeno u zapisniku. Zapisnik sa ročišta nikada nije bio dostavljen i stoga on nije znao za ovaj propust sve dok nije dobio presudu Apelacionog suda. Vrhovni sud može utvrditi šta se dogodilo tokom ročišta ispitivanjem video i audio zapisa sa istog.

O.J.

O.J. traži od Vrhovnog suda da izmeni presude Okruznog suda i Apelacionog suda i da je oslobodi optužbe. Ona tvrdi da se presuda Apelacionog suda u suprotnosti sa članom 346 PKZK zbog toga što u obrazloženju nije navedeni niti jedan dokaz koji dokazuje da je ona nameravala da izazove štetu. Ona naglašava da osuđujuća presuda ne može biti rezultat sudijinih uverenja već da se ona mora zasnivati na dokazima i da ne postoje dokazi da je ona nameravala da izazove štetu. Pored toga, ona tvrdi da je Apelacioni sud na selektivan način primenio pravdu, s obzirom da su samo drugostepene sudije, koje su

potvrdile prvostepenu odluku, bile oslobodne optuzbe, dok su osude protiv prvostepenih sudija bile potvrđene.

S.M.

Branilac **S.M.** traži od Vrhovnog suda da poništi presude Okružnog suda i Apelacionog suda i da vrati predmet na ponovno suđenje. Shodno članu 435 (4) ZKP, on traži od Vrhovnog suda da izda nalog da sprovođenje presuda bude odloženo ili ukinuto. Zahtev se zasniva na osnovama kršenja odredbi krivičnog postupka, krivičnog zakona i Ustava, na sledeći način:

Kršenje odredbi krivičnog postupka:

Presuda Okružnog suda je u suprotnosti sa članom 370 ZKP zbog sledećeg: izreka nije jasna kad je u pitanju nametnuta dopunska kazna zbog toga što navedeni članovi ne regulišu navedenu zabranu. Izreka je u suprotnosti sa samom sobom i sa obrazloženjem s obzirom da je **N.U.** bio jedini od okrivljenih koji je osuđen za krivično delo u saizvršiteljstvu sa drugima. Izreka proizilazi iz pogresnog tumačenja Zakona o obligacijama zbog toga što je u njoj pogresno navedeno da je okrivljeni poništio ugovore, dok je sa pravne tačke gledista ona samo potvrdila njihovu ništavost, obrazloženje se ne bavi argumentima pokrenutim u njegovoj konačnoj izjavi. Nisu izneti nikakvi razlozi u vezi sa utvrđivanjem materijalnih činjenica. Obrazloženje je u kontradikciji sa dokazima zbog toga što je u njemu pogresno ustanovljeno da je **S.M.** obradila dva predmeta u vezi sa zemljistem umesto jednog, i da je ona donela odluke sa namerom da stekne nezakonitu materijalnu korist za sebe ili drugu osobu. Umisljaj nije podržan niti jednim dokazom. Umisljaj mora biti potvrđen dokazom i ne može, kako je pogresno navedeno u presudi, biti zaključen iz posrednih dokaza.

Presuda Apelacionog suda je takode u suprotnosti sa članom 370 ZKP zbog sledećeg: svi gore navedeni nedostaci presude Okružnog suda su potvrđeni. Obrazloženje je nerazumljivo; nije moguće procitati presudu i shvatiti zbog čega je okrivljeni osuđen. Nije navedeno na koji način je izvršeno krivično delo kao ni to da li osporene presude mogu biti revidirane ili ne kada su one još uvek na fekanju u Posebnoj komori Vrhovnog suda. Izreka nije jasna s obzirom da nije izneta nikakva specifikacija o tome koji delovi žalbe su prihvaćeni ili odbijeni. Potvrđena je samo kazna, što znači da je Apelacioni sud potvrdio kaznu, ali ne osudu. Apelacioni sud je na pogrešan način ustanovio da je **S.M.** svojevolejno donela nezakonite odluke i da je ona bila zadužena za dva sludaja.

Okružni sud je prekršio druge odredbe krivičnog postupka na sledeći način: 3. septembra 2014 godine okrivljeni **F.B.** - nije je prisustvo tokom ročišta bilo obavezujuće - poslat je u bolnicu. Umesto da odloži ročište, Okružni sud nastavio je sa ročištem uz izostanak **F.B.**. Pored toga, Okružni sud je krivotvorio dokaze. U presudi Okružnog suda je pogresno navedeno da nikakvo obaveštenje nije bilo podneto KPA, kada je, u stvari, obaveštenje bilo uključeno u predmetne spise i navedeno u optuznici. Apelacioni sud ponovio je krivotvorenje dokaza od strane Okružnog suda.

Kršenje Ustava:

Član 104 (5) Ustava propisuje da je sudska vlast jedinstvena, nezavisna i da nju sprovede sudovi. To znači da samo viši sudovi imaju ovlašćenje da revidiraju sudske odluke donete od strane nižestepenih sudova. Da bi se zaštitio ovaj princip, član 107 Ustava garantuje imunitet sudijama. Kršenjem ovih ustavnih načela, ishod ovog predmeta prenosi ovlašćenje za revidiranje sudskih odluka tužiocu, čime se stavlja ogroman pritisak na sudije Posebne komore Vrhovnog suda, u kojoj su sporne odluke na čekanju.

Kršnja krivičnog zakona:

Presude su u suprotnosti sa krivičnim zakonom zbog toga što nije utvrđen direktni umisljaj. Krivično delo izdavanja nezakonitih sudskih odluka može biti počinjeno samo uz direktnu nameru. U ovom slučaju nesporno je da **S.M.** nije stekla nezakonitu korist i da nikakva šteta nije naneta. Kao posledica toga, direktni umisljaj ne može biti utvrđen. Presude su takođe u suprotnosti sa krivičnim zakonom zbog toga što je dopunska kazna nezakonita s obzirom da se sporne odluke nalaze na čekanju u Posebnoj komori Vrhovnog suda i zbog toga što su one nepravedne i degradirajuće po sudiju.

Sh.Sh.

Sh.Sh. traži od Vrhovnog suda da izmeni presude Okružnog suda i Apelacionog suda i da je oslobodi optužbe, ili da, alternativno, poništi presude i vrati predmet na ponovno suđenje. Shodno članu 435 (4) ZKP, ona traži od Vrhovnog suda da naloži da sprovođenje bude odloženo ili ukinuto. U vezi sa određenim brojem dokumenata uključениh u predmetne spise, ona tvrdi da su presude u suprotnosti sa odredbama krivičnog postupka, krivičnim zakonom i Ustavom, na sledeći način:

Kršnje odredbi krivičnog postupka:

Presude su donete u suprotnosti sa članom 370 ZKP zbog toga što obrazloženje ne uključuje sve tražene informacije navedene u članu 365 istog zakonika, iz presude se ne može utvrditi zbog čega je ona proglašena krivom. Izreka presude Okružnog suda, koja je potvrđena od strane Apelacionog suda, ne naglašava oblik izvršenja krivičnog dela ili činjenice i okolnosti koje navode kriminalnu prirodu počinjenog dela. Pored toga, izreka presude Apelacionog suda ne naglašava koji delovi 2a I be su prihvaćeni ili odbijeni. Prema izreci, nijedno krivično delo nije bilo počinjeno, međutim, uprkos tome, kazna je potvrđena.

Sporna odluka koju je ona donela ne može biti revidirana s obzirom da je ona potvrđena od strane drugostepenog suda. Potvrda se zasnivala na u to vreme važećem zakonu. Sa pravne tačke gledišta, nije moguće razmatrati sudsku odluku koja je od strane drugostepenog suda bila potvrđena kao nezakonita. Kada je sudska odluka potvrđena od strane višeg suda, odgovornost isključivo leži na veću suda.

Dokazi su bili sakriveni i sa njima se manipuliralo na njenu štetu, zbog toga što je u presudama rečeno da nikakvo obaveštenje o tužbi nije bilo podneto KPA uprkos činjenici da je obaveštenje uključeno u predmetne spise i navedeno u optužnici.

Krsenja krivicinog zakona:

Presude su u suprotnosti sa krivicnim zakonom zbog toga sto direktni umisljaj nije utvrden i nije mogao biti utvrden. Krivicino delo izdavanja nezakonitih sudskih odluka moze biti izvršeno samo uz direktnu namenu. U ovom slucaju, nesporno je da ona nije stekla nikakvu nezakonu korist i da nikakva šteta nije naneta trecjoj strani s obzirom da njena presuda nije rezultirala nikakvim izmenama u registru ili vlasnistvu. Pored toga, s obzirom da je sudska odluka koju je ona donela bila samo potvrdujuca u prirodni, ona nije mogla da rezultira obavezama ili stetom. Zbog tih okolnosti, direktni umisljaj ne moze biti utvrden. U vezi sa tim, sudovi su zasnovali svoje zakljucke samo na pretpostavkama.

Presude su takode u suprotnosti sa krivicnim zakonom zbog toga sto je dopunska kazna nezakonita i degradirajuca po sudiju.

Krsenja Ustava:

Presude krše ustavom zasticene principe imuniteta za **xxx** shodno clanu 107 Ustava posto one lisavaju prava sudije da nezavisno donosi presude na osnovu vazeceg zakona, njegovih/njenih liCnih pravosudnih stavova i procene dokaza. Sudija se ne treba smatrati kriminalno odgovornim za sudske odluke donete u sklopu njegove/njene odgovornosti kao sudije. Samo visi sud ima ovlascenje da proceni kvalitet ucinka sudije i njegov profesionalizam. U dodatku, stvarenje cinjenica da su drugostepene **xxx** bile oslobodene optuzbe, a da je ona osudena, predstavlja jasan primer selektivne pravde i pokazuje da je presuda Apelacionog suda diskriminisuca, nepravedna, nepotpuna, dvosmislena i nezakonita.

III. ODGOVORI

Odgovor Glavnog drzavnog tuzioca

Glavni drzavni tuzilac trazi od Vrhovnog suda da odbaci zahteve podnete od strane okrivljenih kao neosnovane. On navodi da zahtevi ne sadrže nikakve cinjenice koje vec nisu bile razmotrene od strane suda i slaze se sa presudama u delovima koji su od strane okrivljenih bili osporeni.

Odgovori okrivljenih

T.M., O.J., E.A., Rr.R., njegov branilac i branilac **V.V.** u ime **S.M.**, traze od Vrhovnog suda da odbaci zahtev Glavnog drzavnog tuzioca kao neosnovan. **T.M., O.J.** o branilac **V.V.** navode argumente iznete u njihovim zahtevima za zastitu zakonitosti. **E.A., Rr.R.** i njegov branilac navode argumente iznete u njihovim zalbama na presudu OkruZnog suda i nalaze Apelacionog suda.

IV. NALAZI VRHOVNOG SUDA

Nadleznost i Sastav Veca:

1. Shodno članovima 21 i 22 Zakona o sudovima br. 03/L-199, Vrhovni sud je nadležni organ za presuđivanje po ovom pitanju.
2. Prema Zakonu o sudovima br. 03/L-199 i Zakonu o nadležnosti, odabiru i raspodeli sudskih predmeta sudijama i tužiocima Misije EULEX na Kosovu br. 03/L-053, izmenjenim i dopunjenim Zakonima br. 04/L-273 i 05/L-103, slučaj se smatra "tekućim slučajem". Kao posledica toga, EULEX sudije imaju nadležnosti i kompetentnosti u ovom slučaju i Veće je sačinjeno od strane većine lokalnih sudija, i pod predsedavanjem lokalnog sudije.

Vazeci Zakoni

3. Procedure Vrhovnog suda zasniva se na ZKP s obzirom da su zahtevi za zaštitu zakonitosti bili podneti nakon što je ZKP stupio na snagu 1. januara 2013 godine (član 539 ZKP).
4. Kako je pravilno utvrđeno i obrazloženo od strane Okružnog suda i Apelacionog suda, ZKP je takođe bio vazeci proceduralni zakon u kri vicnom postupku od značaja za osnove zahteva i PKZK je vazeće materijalno pravo u vezi sa optužbama.

Prihvatljivost

5. Zahtevi su prihvatljivi s obzirom da su oni podneti od strane ovlašćenih lica, protiv konačnih odluka i unutar propisanih vremenskih ograničenja (član 433 ZKP).

Osnove Zahteva

6. Shodno Članu 436 (1) ZKP, Veće se ograničilo na ispitivanje onih kršenja koje su strane iznele u svojim zahtevima. Nalazi Veća su strukturirani na sledeći način: Prvo, tvrdnje pokrenute od strane Glavnog državnog tužioca biće razmotrene pojedinačno u stavovima 7—17. U stavovima 18—34 Veće će, nakon toga, razmotriti tvrdnje iznete od strane okrivljenih. S obzirom da je nekoliko tvrdnji pokrenuto od strane više od jednog okrivljenog, Veće je odlučilo da strukturira svoje nalaze na osnovu samih tvrdnji, pre nego na pojedinačnom razmatranju zahteva.

Zahtev Glavnog Državnog Tužioca

Sadržaj presuda:

7. Glavni državni tužilac traži od Vrhovnog suda da ustanovi da presude sustinski krše krivični postupak shodno članu 384 (1.2) ZKP tumačenog u vezi sa članom 370 (7) istog zakonika. Iz dole navedenih razloga, veće je zaključilo da je ova tvrdnja delimično dobro utemeljena.
8. Na početku, Veće mora razmotriti opseg svoje presude zbog toga što zahtev uključuje argumente koji nisu dozvoljeni kao osnove za zahteve za zaštitu zakonitosti kako je navedeno u ZKP. Član 432 (2) ZKP jasno propisuje da zahtev za zaštitu zakonitosti ne može biti podnet na osnovu pogresno i nepotpuno utvrđene činjenične situacije. Ovo ograničenje zabranjuje sve argumente koji - direktno ili indirektno -

dovode u pitanje utvrđenost činjenica. Zbog ovog ograničenja veće ne može proceniti argumente povezane sa utvrđivanjem činjenica. Stoga su ti argumenti odbačeni kao neosnovani shodno članu 437 ZKP.

9. Član 370 (7) ZKP regulise oblik i sadržaj pismene presude u vezi sa činjenicom procenom suda. On navodi minimum potreba sudskog obrazloženja i daje proceduralnu garanciju da sud u svojim presudama iznosi temeljna i jasna objašnjenja za svoje zaključke. Član 370 (7) ZKP navodi:

Sud be jasno i iscrpno izneti ocenu činjenica koje uzima kao dokazane ili nedokazane i iz kojih razloga. Sud ce takođe narocito oceniti verodostojnost protivrečnih dokaza, iz kojih razloga nije uvazio pojedine dokaze stranaka, kojim razlozima se rukovodio pri resavanju pravnih pitanja, a narocito pri utvrđivanju da li je optuženo lice učinilo krivično delo i pri primenjivanju određenih odredaba zakona na optuženo lice i krivično delo.

10. Kad su u pitanju argumenti povezani sa sadržajem presude Okružnog suda, Veće je utvrdilo da su tvrdnje neosnovane. Veće navodi da je Okružni sud jasno i temeljno procenio sve elemente optužbe protiv **G.G.** u stavovima 342—353 njegove presude i da je Apelacioni sud uglavnom ponovio te zaključke na stranama 30 i 31 njegove presude. Veće zaključuje da presuda Okružnog suda ispunjava potrebe iznete u članu 370 (7) ZKP. Iz tog razloga, tvrdnje u vezi sa tim su neosnovane.
11. Kad su u pitanju argumenti povezani sa sadržajem presude Apelacionog suda, Veće se slaže sa Glavnim državnim tužiocem i ono je ustanovilo da presuda ne ispunjava potrebe iznete u članu 370 (7) ZKP u delovima na osnovu kojih je utvrđeno da **N.U., E.A., F.B. i Rr.R.** nisu krivi. U tim delovima, Veće je na početku primetilo da Apelacioni sud na strani 26 svoje presude zaključuje da Okružni sud dolazi do logičnih zaključaka u proceni dokaza i da on nije našao nikakav razlog da posumnja da materijalna činjenica nije utvrđena na pravi način ili da je Okružni sud nepravilno protumačio bilo koji dokaz. Imajući to u vidu, Veće smatra da je naknadno obrazloženje, na osnovu kojeg su **N.U., E.A., F.B. i Rr.R.** proglašeni nevinim, nerazumljivo.
12. Kad su u pitanju **E.A., F.B. i Rr.R.**, Veće je utvrdilo da Apelacioni sud nije uspeo da predstavi jasne razloge zbog čega se njegova procena u vezi sa namerom razlikuje između prvostepeni i drugostepeni sudija. Iz obrazloženja u ovom delu, nije objašnjeno zašto je broj slučajeva bio od značaja ili činjenica da je "zalba već bila upućena njima". Veće zaključuje da nije moguće procitati presudu Apelacionog suda i razumeti razloge za oslobađanje ovih okrivljenih.
13. Kad je u pitanju **N.U.**, Veće je utvrdilo da Apelacioni sud nije uspeo da reši ključno pitanje koje je razmotrio Okružni sud, kao što je odgovor **N.U.** na pismo KPA dobijeno januara 2007 godine, njegova direktna odgovornost u predmet br. 2033/5 i njegova komunikacija sa kancelarijom KPA. U svetlu svega toga, Veće ne razume

zaključak da "tuzilastvo nije uspjelo da predstavi bilo kakav dokaz koji povezuje okrivljenog N.U., osim njegove zvanične i opšte uloge xxx, sa okrivljenima [...]". Takođe u ovom delu Veće zaključuje da nije moguće da se procita presuda Apelacionog suda i shvate razlozi za oslobađanje N.U..

14. Prema članu 384 (1.12) ZKP, postoji sustinsko kršenje odredbi krivičnog postupka ako presuda nije izrađena u skladu sa članom 370 istog zakonika. U stavovima 11 - 13 gore, veće je zaključilo da presuda Apelacionog suda delimično nije izrađena u skladu sa članom 370 (7) ZKP, kako je gore propisno opisano. Zbog toga je zahtev Glavnog državnog tužioca delimično dobro utemeljen. Shodno članovima 438 (1.3) i (2) ZKP, Veće je ustanovilo ovo kršenje ali se ono ne meša u konačnu odluku.

Nametanje kazne;

15. Glavni državni tužilac traži od Vrhovnog suda da utvrdi da su presude u suprotnosti sa krivičnim zakonom shodno članu 385 (1.5) ZKP. Zbog dole navedenih razloga, Veće je zaključilo da navodno kršenje ne postoji.
16. Na početku, Veće navodi da argumenti izneti od strane Glavnog državnog tužioca nisu u vezi sa navedenim odredbama ili navodnim kršenjem. Član 385 (1.5) ZKP proptsuje da se kršenje krivičnog zakona događa ukoliko sud prekorači svoja zakonska ovlašćenja. Prilikom donošenja određenih odluka. U vezi sa odlukom o kazni, sud prevazilazi svoju zakonsku nadležnost ukoliko on nameće kaznu koja nije propisana za krivično delo u vezi kojeg je okrivljeni proglašen krivim. Ukoliko sud deluje u skladu sa svojom nadležnošću, ne postoji kršenje krivičnog zakona prema Članu 385 (1.5) ZKP. Stoga sama izjava da nametnute kazne ne odražavaju težinu krivičnih dela ne predstavlja kršenje krivičnog zakona prema značenju člana 385 (1.5) ZKP.
17. Veće je temeljno ispitalo da li su sudovi prekoračili svoja ovlašćenja prilikom osuđivanja okrivljenih i zaključio je da sudovi to nisu učinili. Krivično delo izdavanja nezakonitih sudskih odluka je, prema Članu 346 PKZK kažnjivo kaznom zatvora u trajanju od šest meseci do pet godina. Dužine trajanja svih zatvorskih kazni utvrđene su u skladu ove skale. Kad je u pitanju nametanje uslovnih kazni, Članovi 41 - 44 PKZK su primenljivi. Te odredbe propisuju da uslovne kazne mogu biti nametnute za krivična dela kažnjiva kaznom zatvora u trajanju do pet godina. Takođe u vezi sa tim, sudovi su delovali u skladu sa svojim nadležnostima. Stoga je tvrdnja da su sudovi prekoračili svoja ovlašćenja neosnovana.

Zahtevi okrivljenih

Utvrđivanje umišljaja:

18. Tvrdnje u vezi sa utvrđivanjem umišljaja pokrenuli su **T.M., O.J., S.M. i Sh.Sh.**

Ukratko rečeno, oni navode da je Član 346 PKZK bio prekršen na njihovu štetu zbog toga što direktni umisljaj nije bio dokazan ili utvrđen i zbog toga što umisljaj ne može biti zaključen iz posrednih dokaza. Zbog dole navedenih razloga, Veće je zaključilo da su ti argumenti neosnovani. Međutim, kao prvo treba biti navedeno da Veće ne može proceniti utvrđivanje činjenica sprovedeno od strane suda s obzirom da ono ne potpada pod opseg ove presude, kako je opisano i objašnjeno u stavu 8 gore. Prema tome, Veće će stoga isključivo proceniti da li je materijalno krivično pravo bilo prekršeno a ne da li su, ili ne, sudovi na pravi način utvrdili činjenice.

19. Na početku, Veće se slaže sa Okružni sudom kad je u pitanju pravni opis elemenata krivičnog dela izdavanja nezakonite sudske odluke prema Članu 346 PKZK (stavovi 222 - 242 presude Okružnog suda). Veće nema nameru da ponovi ovaj istorijat, ali želi da naglasi samo nekoliko ključnih tačaka u vezi sa umisljajem:

- a. Član 346 PKZK navodi: Sudija [...] koji, u nameri da primi protivpravnu materijalnu korist njemu, njoj ili nekoj drugoj osobi ili da nanese štetu nekom drugom licu, donese protivpravnu odluku biće kažnjen[...].
- b. Umisljaj propisan u članu 346 PKZK jedan je od specifičnih elemenata krivičnog dela izdavanje nezakonite sudske odluke. To je specifičan umisljaj i kao takav on se razlikuje od osnovnih oblika umisljaja propisanih u članu 15 PKZK. Član 15 PKZK definiše dve vrste osnovnog umisljaja - neposredni ili mogući - koji se primenjuju na svako krivično delo unutar PKZK. Umisljaj propisan u članu 346 predstavlja specifični i definisani subjektivni element krivičnog dela izdavanje nezakonite sudske odluke. Pored osnovnog umisljaja koji se primenjuje na sva krivična dela, ovo krivično delo zahteva da je okrivljeni izdao te odluke, sa specifičnim umisljajem, sa svrhom.
- c. Utvrđivanje činjenica u vezi sa određenim subjektivnim elementom kako je definisano u Članu 346 PKZK ne razlikuje se od utvrđivanja činjenica u vezi sa drugim elementima. Stoga specifični umisljaj može biti dokazan na mnogo načina, uključujući kroz logičke zaključke koji mogu biti izvučeni iz drugih dokaza, uključujući posredne dokaze.

20. Kad su u pitanju gore obrađene ključne tačke, Veće zaključuje da član 346 PKZK nije bio prekršen u vezi sa utvrđivanjem umisljaja. Veće navodi da su oba suda na pravi način ustanovila jedan od specifičnih umisljaja propisanih u Članu 346 PKZK. Kako je gore navedeno, zasnivanje utvrđivanja ovog posebnog elementa na posrednim dokazima nije predstavljalo kršenje krivičnog zakona. Stoga su tvrdnje u vezi sa tim neosnovane.

21. Kad je u pitanju razmatranje tvrdnji iznetih od strane okrivljenih, Veće smatra ključnim navođenje sledećeg u vezi sa umisljajem: Na osnovu činjenica utvrđenih od strane Okružnog suda i potvrđenih od strane Apelacionog suda, Veće je ustanovilo da

je ispravna pravna kvalifikacija tih cinjenica da su okrivljeni izdali te odluke ne samo sa umisljajem da nanesu Stetu, vec i da takode steknu nezakonu materijalnu korist za drugu osobu. Izdavanjem ocigledno pogresnih i jasno nezakonitih odluka, okrivljeni su u tom trenutku bili dobro upoznati sa pravnim posledicama, tacnije da bi druga osoba stekla materijalnu korist i da bi steta bila naneta drugoj osobi. Medutim, kako izmena izreke u vezi sa tim ne bi bila u korist okrivljenih, Vece nastavlja da navodi ovo krsenje u skladu sa clanovima 438 (1.3) i (2) ZKP.

"Selektivna pravda":

22. **T.M., O.J. i Sh.Sh.** tvrde da je Apelacioni sud primenio zakon "selektivno" kada su samo drugostepene xxx bile oslobodene optuzbe. Na podetku, Vece navodi da su argumenti u vezi s tim izuzetno nejasni s obzirom da oni nisu potkrepljeni nijednom pravnom osnovom. Pored toga, Vece navodi da oslobadanje samo nekih od osumnjiceni na osnovu drugadije procene ustanovljenih cinjenica ne predstavlja krsenje niti krivicnog postupka niti krivifinog materijalnog prava. Vece je u stavovima 11-14 ustanovilo nedostatke u presudi Apelacionog suda u vezi sa delovima na osnovu kojih su neki od okrivljenih bili oslobodeni optuzbe. Vece nije ustanovilo da su ti nedostaci bili rezultat pristrasnog suda ili toga da je zakon namerno bio primenjen na selektivnanacin. Iz tog razloga se tvrdnje smatraju neosnovanim.

Rociste održano 3. septembra 2014 godine:

23. **T.M. i S.M.** tvrde da je Okruzni sud sustinski prekršio odredbe kriviSnog postupka održavanjem rodista 3. septembra 2014 godine delimicno u odsustvu okrivljenog **F.B.** Pored toga, **T.M.** traži od Vrhovnog suda da utvrdi Sta se dogodilo tokom roiiista ispitivanjem audio i video zapisa sa istog.

24. Vece je na po&tku odlufiilo da odbije zahtev **T.M.** da Vrhovni sud ispita video i audio zapis rofiista održanog 3. septembra 2014 godine. Razlog za to je bio taj da nije postojala nikakva proceduralna mogucnost za prihvatanje tog zahteva. Proccdura Vrhovnog suda u vezi sa donoSenjem reSenja o zahtevima za zaStitu zakonitosti zasniiva se na Clanovima 418 i 432—441 ZKP. Nijedan od tih Clanova ne ukljuifuje proceduralnu mogucnost Vrhovnog suda da uzme nove dokaze ili da proven video i audio snimke sa rofiista Okniznog suda. Stoga je zahtev **T.M.** odbijen.

25. Drugo, Vece se potpuno slaze sa Apelacionim sudom da iz zapisnika ne moze biti utvrđeno da je **F.B.** napustio rodiste održano 3. septembra 2014 godine. Medutim, Vece takode zeli da naglasi da cak i da je to istina, to ne bi dovelo do zahteva okrivljenih s obzirom da je okrivljeni cija su prava navodno bila narusenana, sada osloboden. Kao posledica toga, moguće krsenje njegovih prava nije uticalo na njegovo pravo na fer sudenje.

Krivotvoreni dokazi:

26. **S.M. i Sh.Sh.** tvrde da je Okruzni sud krivotvorio dokaze zbog toga sto je u presudama receno da nikakvo obavestjenje o tuzbi nije bilo podneto KPA. Na pocetku, vece navodi da je tvrdnja u vezi sa tim nejasna i da nije potkrepljena niti jednom

pravnom osnovom ili primerom. Drugo, Vece ne moze proceniti utvrdi vanje cinjenica sprovedeno od strane Okruznog suda s obzirom da clan 432 (2) ZKP zabranjuje argumente koji - direktno ili indirektno - dovode u pitanje utvrdivanje cinjenica. Zbog toga, kao i zbog toga sto Vece nije utvrdilo nikakav pokazatelj da su sudovi krivotvorili dokaze, ove tvrdnje su neosnovane.

Imunitet:

27. Tvrdnje u vezi sa krSenjem Ustava pokrenute su od strane **S.M. and Sh.Sh....** S tim u vezi, Vece se u potpunosti slaze sa obrazlozenjem Apelacionog suda da Ustav samo odobrava da sudije stiti imunitet samo za krivicna dela koja su oni pocinili. Clan 107 (2) Ustava propisuje da sudije ne uzivaju imunitet i mogu biti razreseni funkcije u slucaju namernog krSenja zakona. U ovom sludaju okrivljeni su proglašeni krivim za namerno krsenje zakona. Iz tog razloga Ustav ne iskljucuje krivicnu odgovornost. Stoga su tvrdnje da je Ustav bio prekršen neosnovane.

Nametanie dopunske kazne:

28. **S.M. and Sh.Sh..** tvrde da je nametanje dopunske kazne nezakonito. Dopunska kazna zabrane obavljanja zanimanja, delatnosti ili duznosti moze, na osnovu clana 57 PKZK, biti nametnuta pociniocu ako je on/ona zloupotrebila njegov/njen položaj, delatnost ili duznost radi izvršenja krivicnog dela ili ako se s razlogom moze ocekivati da bi obavljanje takvog zanimanja, delatnosti ili duznosti moglo da bude zloupotrebjeno za izvršenje krivicnog dela. Odredba ne pravi razliku između okrivljenih koji su sudije i drugih okrivljenih. U ovom sluCaju, okrivljeni su jasno zloupotrebili svoje položaje da bi poCinili sporna kriviCna dela. Tvrdnja da je nametanje dopunske kazne nezakonito su stoga neosnovane.

Oblik i sadrzai presuda:

29. **S .M and Sh.Sh.** tvrde da su presude u suprotnosti sa clanom 370 ZKP. Obe su se u velikoj meri bavile ovim pitanjem.

30. Kako je gore navedeno, Clan 432 (2) ZKP jasno propisuje da zahtev za zastitu zakonitosti ne moze biti podnet na osnovu pogresnog ili nepotpunog utvrdivanja cinjenifine situacije. Ovo ograničenje zabranjuje sve argumente koji - direktno ili indirektno - dovode u pitanje utvrdivanje Cinjenica. Vece navodi da se ovo ograničenje primenjuje na sve argumente koji navode da je obrazlozenje u suprotnosti sa dokazima ili da su sudovi pogresno utvrdili materijalne Cinjenice. Stoga su ovi argumenti neosnovani posto oni potpadaju izvan opsega presude Veca.

31. Kad su u pitanju argumenti u vezi sa oblikom i sadrzajem presuda, Vece je u gore navedenim stavovima 11 - 14 zakljuCilo da presuda Apelacionog suda ne ispunjava potrebe iznete u clanu 370 ZKP u delovima na osnovu kojih su neki od okrivljenih bili oslobođeni optuzbe. U delovima koji se odnose na potrazioce u ovom predmetu Vece je zakljuCilo da su tvrdnje neosnovane i da presude ispunjavaju potrebe iznete u clanu 370 ZKP.

32. Kad je u pitanju presuda Okružnog suda, Veće je na početku navelo da je izreka u vezi sa nametanjem dopunske kazne već izmenjena od strane Apelacionog suda. Iz tog razloga bilo bi suvisno razmatranje ovog pitanja od strane Veća. Veće se ne slaže da je izreka u suprotnosti sama sa sobom i obrazloženjem u vezi sa N.U. i činjenicom da je on bio jedina osoba koja je osuđena za krivično delo u izvršenju silovanja. Pored toga, ne postoji potreba da sud razmotri sve argumente iznete u završnim redima. Kao zaključak, Veće je utvrdilo da su sve tvrdnje protiv oblika i sadržaja presude Okružnog suda neosnovane u tim delovima.
33. Kad je u pitanju presuda Apelacionog suda, Veće je već razmotrilo određene nedostatke u vezi sa okrivljenima koji su proglašeni nevinim. Kad su u pitanju okrivljeni koji su podneli zahteve u ovom slučaju, situacija je međutim dragocija, s obzirom da je Apelacioni sud potvrdio zaključke koji su već detaljno ispitani od strane Okružnog suda. U situacijama kada se Apelacioni sud slaže sa razlozima već iznetim u prvostepenom postupku, standard za obrazloženje od strane njega je na nižem nivou. Veće se ne slaže da je obrazloženje nedovoljno ili da je izreka nejasna ili nerazumljiva. Kao zaključak, Veće je ustanovilo da su sve tvrdnje protiv oblika i sadržaja presude Apelacionog suda neosnovane u ovim delovima.

V. ZAKLJUČCI

Nakon razmatranja gore navedenog, Vrhovni sud je odlučio kao u izreci presude. Imajući u vidu ovakav ishod, Veće ne nalazi nikakav razlog da odloži ili obustavi sprovođenje presuda.

VRHOVNI SUD KOSOVA PRISTINA

PML.KZZ 236/2016, 11. januar 2017

godine

Predsedavajući sudija:

Zapisničar:

Valdete Daka
Sudija Vrhovnog suda

Maja Mahl
Pravni referent EULEX-a

Clanovi Veka:

Elka Filcheva—Ermenkova
EULEX sudija (Izvestiac) . :

Emine Mustafi
Sudija VrhovnogJuda